

Urheilun ympäristövastuuverkoston 2. tapaaminen 28.6.2018 klo 13-15, Mäkelänrinteen uintikeskus ja Mäkelänrinteen lukio

YHTEENVETO

Tapaamisen teemana oli tapahtuman ympäristövastuullisuus tapahtumanjärjestäjän näkökulmasta. Tilaisuudessa tutustuttiin nuorten EM-uintien ympäristötyöhön, joka rakennettiin Ekokompassi - ympäristöjärjestelmän avulla. Tavoitteena oli koota tapahtumanjärjestäjälle askelmerkkejä - miten toimin, jos haluan rakentaa tapahtuman ympäristövastuullisesti? Millä perustelen asian ja vakuutan myös muut työn tarpeellisuudesta? Miten ratkaisen ympäristönäkökulman huomioimiseen liittyvät haasteet ja kierrän sudenkuopat? Millä resursseilla rakennan ympäristövastuullisen tapahtuman?

Useampien urheilutapahtumien rakentamiseen osallistunut Ekokompassi-neuvoja **Kaisa Karjalainen** kuvasi, miten neuvontaprosessi kulkee tapahtumanjärjestämisen eri vaiheissa. [Tutustu esitykseen](#)

Nuorten EM-uintien projektiassistenttina ja ympäristövastaavana toiminut **Kirsi Yrjölä** kertoi ympäristövastuullisuuden toteuttamisesta NEM-uinneissa. Mäkelänrinteen uintikeskuksen hallipäällikkö ja NEM-uintien Helsingin järjestelytoimikunnan jäsen **Nipa Avén** kertoi ympäristöohjelmaa tukevista hallia koskevista ratkaisuista (mm. vesipullojen täyttöön sopivat hanat). Lue lisää artikkelista <https://www.olympiakomitea.fi/2018/06/29/nuorten-uinnin-em-kisat-jarjestetaan-aiempaa-ekologisemmin/>

Ryhmäkeskusteluissa kerättiin perusteluita ja hyötyjä kannustukseksi muille tapahtumanjärjestäjille, jotka miettivät ympäristövastuullisuuden huomioimista.

Miksi tapahtuman ympäristöasioiden huomioiminen kannattaa? Perusteluita ja hyötyjä.

1. **Imagohyöty.** Imagohyöty arvioitiin merkittäväksi ja hyödyistä keskeisimmäksi. Kävijät arvostavat ja kiinnittävät yhä enemmän huomiota. Ympäristövastuullisuuteen liittyvä imago vaikuttaa laajasti myös Suomen maineeseen kansainvälisissä verkostoissa.
2. **Ympäristöhyödyt.** Tapahtumien välittömät ja välilliset ympäristövaikutukset ja sen myötä myös ympäristötoimiin liittyvät hyödyt ovat toiminnan mittakaavan vuoksi merkittäviä. Yhden tapahtuman toimin ei tuhota tai pelasteta maailmaa, mutta ne voivat toimia merkittävänä ohjurina. Merkittävinä ympäristöhyötyinä nähtiin luonnonvarojen säästyminen, roskaantumisen ja ympäristöä pilaavien päästöjen ehkäisy sekä ympäristötietoisuuden lisääntyminen.
3. **Vaikuttaminen.** Kansainvälisen tapahtuman järjestämisvastuu antaa mahdollisuuden käydä vuoropuhelua ja vaikuttaa kansainväliseen liittoon ja sitä kautta globaalisti.
4. **Taloudelliset säästöt.** Säästöt riippuvat valinnoista. Monesti ympäristövastuullisuus kulkee käsi kädessä laadun kanssa. Laadukkaampien hankintojen johdosta kustannukset voivat myös nousta. Harkittujen hankintojen (vain tarpeellista) ja tarkkaan arvioitujen hankintamäärien johdosta voidaan hillitä kustannuksia, vaikka ostohinta olisi korkeampi.
5. **Yhteistyökumppanuudet.** Ympäristöasioiden hyvä hallinta voi helpottaa yhteistyökumppaneiden hankkimista ja sitouttamista. Helsingissä kaupunki myöntää maavuokra-alennuksen Ekokompassi-tapahtumille ja osallistujille voidaan saada julkisen liikenteen käyttöoikeus.
6. **Kilpailuetu tai edellytys.** Yhä useammat tahot (esim. kv-liitto, rahoittaja) odottavat tai edellyttävät ympäristövastuullisuutta. Tapahtuman hakuvaiheesta lähtien rakennettu ympäristövastuullisuus on ollut merkittävä tekijä ja sillä on voitettu kilpailuja tapahtumanjärjestämisestä.

Mitkä asiat jarruttavat ympäristöasioiden huomioimista tapahtumajärjestelyissä – ja miten ne taklataan?

1. **Kv-liittojen säännöt ja vaatimukset.** Liitot toimivat myös tehokkaana jarruna kehitykselle asettamalla sääntelemällä tapahtumajärjestämisen valintoja. Vaatimuksia voidaan perustella turvallisuudella tai laadulla ja ne on tehty globaalit olosuhteet kattavaksi. Rajoittavia sääntöjä voi taklata positiivisella aloitteellisuudella kansainvälisen liiton suuntaan. Uusia toimintamalleja tai poikkeamisia voi tarjota ehdottamalla kokeiluja. Tapahtuman ympäristötoimenpiteitä voidaan myös toteuttaa sopimuksen raameissa osittaisella toteutuksella, esim. rajatulle kohderyhmälle tai tarjoamalla mahdollisuus ("halutessanne voitte käyttää julkista liikennettä").
2. **Tapahtumapaikkojen infra.** Tapahtumapaikka määrittää pitkälle, kuinka helppoa tai vaikeata monien ympäristöasioiden huomioiminen on (liikenne, lajittelu, jne.). NEM-uinneille oli suuri etu, että Mäkelänrinteen Uintikeskus oli jo toteuttanut Ekokompassi-ympäristöjärjestelmää, joten jätteiden lajittelujärjestelmä oli valmiina ja energiansäästöön liittyvät asiat tuttuja. Merkittävien tapahtumapaikkojen tulisi ottaa roolia ja järjestää vähintäänkin lajitteluasiat kuntoon, jotta tapahtumille olisi toimivat puitteet ja asia tulisi automaattisesti huomioitua. Kaupunkien tulisi tätä myös omalta osaltaan edellyttää, jo lainsäädännön mukaisen toiminnan varmistamiseksi. Asia tulee edellyttää kaikilta uusilta tapahtumaolosuhteilta (OKM).
3. **Kumppanisopimukset.** Tapahtumapaikkojen alihankkijasopimukseen tarvitaan joustoa, jotta voidaan kokeilla uusia asioita (yksinoikeussopimukset alihankkijoiden kanssa rajoittavat kehitystä)
4. **Liian myöhään herääminen.** Valmiiksi tehdyt sopimukset ja päätökset usein rajaavat toimintamahdollisuuksia ja esim. kumppaneille asetettavia vaatimuksia.
5. **Asenteet.** Asenteisiin voidaan vaikuttaa tiedolla ja jakamalla kokemuksia (esim. case hanavesi)
6. **Resurssi- ja normiohjaus.** Ohjauksen tulee entistä voimakkaammin kannustaa vastuullisiin valintoihin. Resurssi- ja normiohjauksen kehittäminen edellyttää tietoa tapahtumista. Vaikutusten arvioinnin ja systemaattisen tiedonkeruun edistäminen luo pohjaa tälle.

Millä osaamisella ja resursseilla ympäristövastuullinen tapahtuma rakennetaan?

1. **Työpanos.** Ympäristövastuullisuuden koordinointi täytyy selkeästi vastuuttaa jollekin tapahtumaorganisaatiossa. Tehtävää ei kuitenkaan kannata katsoa erillisenä projektina, sillä samalla mietitään ja toteutetaan asioita, jotka olisi joka tapauksessa tarvinnut miettiä ja toteuttaa (kuljetukset, ruokailut, jätehuolto, jne.). Tehtävän vaatima työaika riippuu tapahtumasta ja tapahtumapaikasta, ympäristöohjelman laajuudesta jne.
2. **Aika.** Riittävän pitkä aikajänne helpottaa monia asioita, joten liikkeelle kannattaa lähteä mahdollisimman ajoissa. Hyvä tavoite on, että ympäristöasioiden pohdinta käynnistyy siinä vaiheessa, kun on vielä mahdollisuus vaikuttaa sopimuksiin.
3. **Taloudelliset resurssit.** Kustannukset/säästöt riippuvat valinnoista.
4. **Ulkopuolinen osaaminen ja työkalut (esim. ympäristöjärjestelmä).** Ekokompassineuvoja antaa suuntaa ja auttaa etenemään tehokkaasti. Järjestelmä auttaa suunnittelemaan asioita, jotka olisi joka tapauksessa hoidettava. Tapahtumanjärjestäjät kokevat järjestelmän tuoneen myös systemaattisuutta ja uskottavuutta (kv-liitto, yhteistyökumppanit). Tapahtumakävijän kannalta ympäristöjärjestelmällä ei toistaiseksi ole välttämättä suurta painoa, mutta se auttaa viestimään valinnoista ja teoista, jotka kiinnostavat kävijöitä kasvavassa määrin.
5. **Yhteistyökumppanien tuki.** Kumppaniverkosto on vielä monen tapahtuman ympäristötyössä alihyödynnetty tuki. Yhteistyökumppaneita kannattaa aktiivisesti ottaa mukaan ideointiin ja hyödyntää ratkaisujen hakemiseen (esim. jos automerkki sponsorina, pyydetään tapahtuma-autoiksi ekomalleja)
6. **Yhteistyötahot.** Esim. Kierrätyskeskus on lainaamisen ja kierrättämisen asiantuntija.
7. **Sitoutuminen.** Miksi tehdään? Perustelut työlle oltava selvät ja koko organisaation tiedossa. Yksi sitoutumisen mittari on vapaaehtoisille tiedottaminen ja siinä onnistuminen (keskeisiä valintoja koskevien ympäristöohjeistusten oltava päivänselviä kaikille vapaaehtoisille).

Ympäristövastuuverkosto tunnisti seuraavia mahdollisuuksia ja kehittämistarpeita:

- Kootaan esille lista tapahtumanjärjestäjistä: me olemme tehneet tämän, ota yhteyttä!
- Kv-liitoille tulee rakentavasti viestiä: olette kestävän kehityksen jarru!
- Vuoropuhelu tapahtumapaikkojen ja kaupunkien kanssa infran kehittämiseksi

Loppukeskustelussa koottiin tapahtumanjärjestäjälle seuraavat stepit – miten asiassa kannattaa lähteä liikkeelle?

1. Konsultoi aiempia onnistuneita caseja.
2. Tee tilanearvio Ekokompassi-yhteyshenkilön kanssa.
3. Myy ajatus tapahtumaorganisaation johdolle. Johdon sitoutuminen on onnistumisen edellytys.
4. Keskustele yhteistyökumppaneiden ja kaupungin kanssa.
5. Varaa resurssit ja vastuuta tekeminen.
– ja sitten toimeen.

Tilaisuuteen osallistuivat:

Sari Laine, Sitra

Lotta Toivonen, Sitra

Karoliina Ketola, Olympiakomitea

Kirsi Yrjölä, Uimaliitto

Kaisa Karjalainen, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy

Miira Kuvaja, Baserri/UEFA U19 EM-turnaus 2018

Satu Heikkinen, OKM

Ville Salonen, Suomen Moottoriliitto

Mikko Simula, Jyväskylän yliopisto

Katja Repo, Olympiakomitea

Anniina Virta-Toikka, cheerleading-seura-aktiivi

Heidi Tattinen, Jyväskylän yliopisto

Seriina Posio, Jyväskylän yliopisto

Heli Halava, Sukeltajaliitto